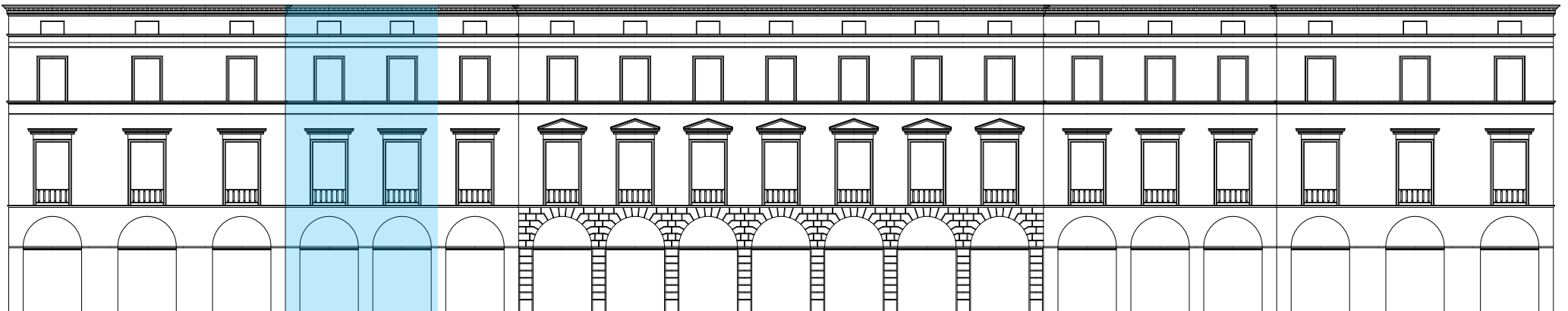

SCHOUWBURGSTRAAT 16

1. IDENTIFICATIE

1	2
---	---

Afbeelding 1.
Voorgevel van de woning nr. 16
in de Schouwburgstraat.

Afbeelding 2.
Schouwburgstraat 16 (zwart)
binnen het beschermd
stadsgezicht (blauw). De rode
gebieden zijn beschermd als
monument.
Bron: geopunt.be

Beschermingsstatuut:

Beschermd stadsgezicht 'Koninklijke opera en burgerhuizen' (18.04.1994)

Vaststelling:

Vastgesteld bouwkundig erfgoed 'Neoclassicistisch burgerhuis' (14.09.2009)

Vastgestelde archeologische zone 'Historische stadskern van Gent' (19.02.2016)

Afbeelding 3.
Zicht op het gebouw, 1961.
Bron: Archief Gent, SCMS, 5049

2. HISTORISCHE NOTA

Het pand Schouwborgstraat 16 werd samen met de gevelwand opgetrokken in 1840.¹ Voor 1840 had het gebouw op dit perceel huisnummer 14. Het bevindt zich als vierde en vijfde travee in het westelijke geveldeel. Dat betekent dat de eerste bouwlaag net zoals de hogere bouwlagen aanvankelijk afgewerkt was met een beschilderde vlakke bepleistering. Doorheen de jaren is de gevel enkele keren aangepast, vooral de eerste bouwlaag.

1952

De gevelbekleding van de eerste bouwlaag werd veranderd in 1952. Onderaan was een smalle hardstenen strook op de gevel aanwezig die bij de verbouwingen verhoogd werd. De deur voor toegang tot de vierde travee werd een vast raam. De cordonlijst ter hoogte van de onderkant van het halfcirkelvormige raam was hierop al aanwezig. Het rondbogige raam had een concentrische roedenverdeling met vier stralen. Volgens het plan van de bestaande toestand was de oorspronkelijke kroonlijst toen al aangepast naar de huidige, eenvoudiger uitgewerkte toestand. Daarvoor was ze, zoals bij het middenrisaliet, uitgevoerd als geprofileerde kroonlijst op klossen boven een tandlijst. De historische foto uit 1961 bevestigt deze toestand.²

De deur van het vijfde travee veranderde van kant tussen 1952 en 1961.

Huidige situatie

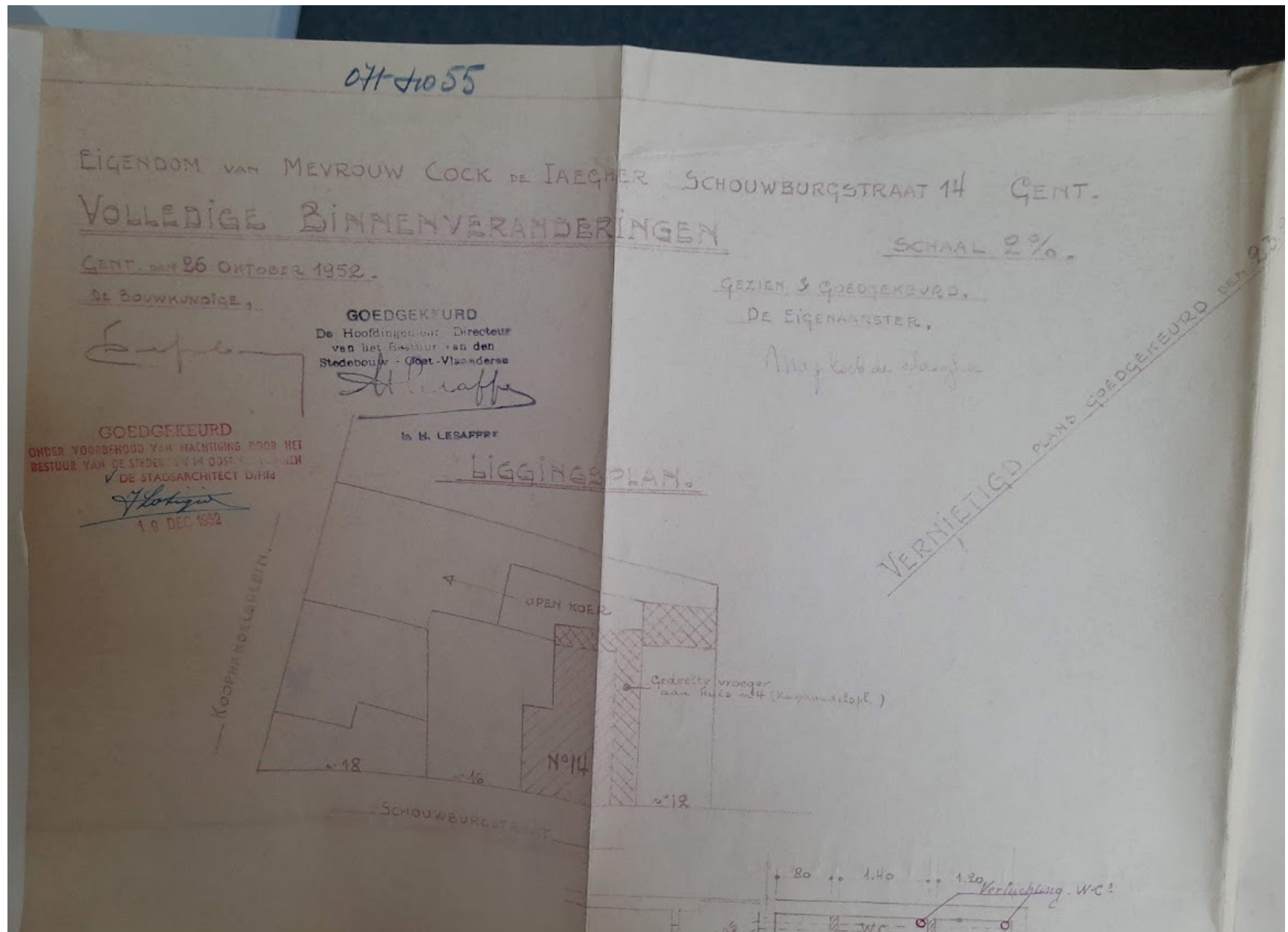
Het gevelvlak rond het halfcirkelvormige werd na 1961 voorzien van imitatiebossage met schijnvoegen in pleisterwerk. Het oorspronkelijke houten schrijnwerk werd vervangen door PVC-schrijnwerk. De gevelreclame werd verwijderd maar de haakse baniersteunen niet. De schoorsteen werd na 1961 verkleind.

¹ Voor de algemene geschiedenis van de Schouwborgstraat en het gevelschem wordt verwezen naar het algemene beheersplan.

² Archief Gent, G12, 1952/S/75.

Afbeelding 4.
Verbouwingsplannen
uitbreiding, 1952.
Bron: Archief Gent, G12,
1952/S/75

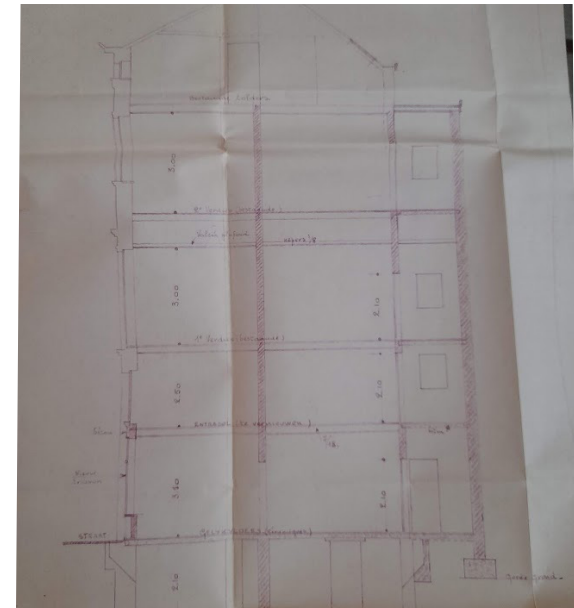

5	6
7	8

Afbeelding 5.
De bestaande toestand in
1952, voorgevel.
Bron: Archief Gent, G12,
1952/S/75

Afbeelding 6.
De bestaande toestand in
1952, doorsnede.
Bron: Archief Gent, G12,
1952/S/75

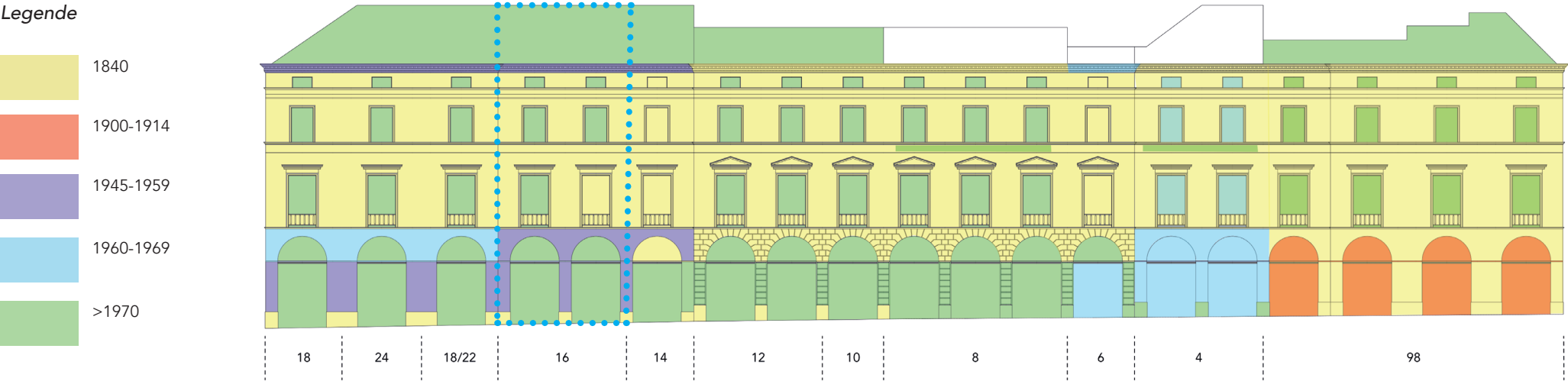
Afbeelding 7.
De verbouwingsplannen in
1952, voorgevel.
Bron: Archief Gent, G12,
1952/S/75

Afbeelding 8.
De verbouwingsplannen in
1952, doorsnede.
Bron: Archief Gent, G12,
1952/S/75

Samenvattend bouwfasesplan

3. INVENTARISATIE HUIDIGE TOESTAND

De voorgevel van de Schouwburgstraat 16 bestaat uit drieënhalve bouwlaag en twee traveeën. Ze wordt afgesloten door een eenvoudige geprofileerde houten kroonlijst en afgedekt door een zinken zadeldak (niet oorspronkelijk). Het dak is vanaf de straat echter nauwelijks zichtbaar. Tussen de verschillende bouwlagen zit steeds een geprofileerde cordonlijst die over de volledige schermgevel doorloopt. De gevelafwerking bestaat uit een beschilderde vlakke pleisterlaag.

De eerste bouwlaag bestaat uit een hardstenen beplating (daterend uit 1952) en imitatie-bossage met schijnvoegen in pleisterwerk (daterend van na 1961). Ze wordt geopend door twee rondboogvormige gevelopeningen, vandaag ingevuld met recent schrijnwerk. In het pand bevindt zich een tea-room. De bijhorende luifel loopt over de volledige pandbreedte voor de gevelopeningen door. Voor de gevel staat een terras, dat afgebakend wordt door windschermen.

Op de tweede bouwlaag bevinden zich twee rechthoekige ramen in geprofileerde omlijstingen, afgesloten door een geprofileerde kroonlijst. De ramen, uitgevoerd in hout, zijn opgevat als een kruisvenster met vaste bovenlichten. Het rechtse raam is nog origineel, hoewel de roeden vervangen lijken te zijn. Het linkse raam is recenter en bevat geen roeden. De zwarte ijzeren balustrades zijn reeds zichtbaar op een historische foto uit 1961. Ze komen eveneens voor bij de nummers 14, 18/22, 24 en 18 en lijken oorspronkelijk te zijn.

Op de derde bouwlaag bevinden zich eveneens twee rechthoekige ramen, in een eenvoudige geprofileerde omlijsting. Het houten schrijnwerk is uitgevoerd in T-vorm. De halve vierde bouwlaag wordt geopend door twee houten bolkozijnen, in een eenvoudige geprofileerde omlijsting. In het rechtse venster ontbreekt het glas. De opening is tijdelijk ingevuld met een houten plaat.

Op de cordonlijst tussen de eerste en tweede bouwlaag bevindt zich een verlichtingsarmatuur, die niet overeenstemt met het opzet van het Lichtplan. Nog op deze cordonlijst bevindt zich een witte uplighter, op de cordonlijst tussen de derde en vierde bouwlaag bevindt zich een verlichtingsarmatuur dat de tegenoverliggende Opera verlicht. Deze elementen maken wel deel uit van het Lichtplan van de stad Gent. Verder is op de eerste bouwlaag een lichtreclame voor 'Duvel' bevestigd. Nog op de gevel bevinden zich op de tweede bouwlaag twee haakse baniersteunen met bijhorende verlichting.

9	10
11	12
13	

Afbeelding 9. Detailfoto baniersteunen tweede bouwlaag.

Afbeelding 10. Detailfoto derde en vierde bouwlaag.

Afbeelding 11. Detailfoto balustrade voor raam tweede bouwlaag.

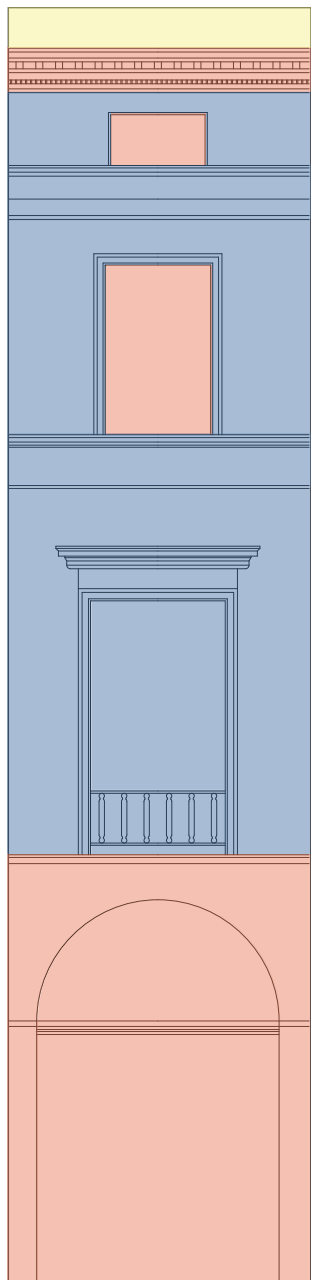

Afbeelding 12. Detailfoto fries eerste bouwlaag.

Afbeelding 13. Detailfoto dak.

Dit hoofdstuk bouwt verder op de waardebeoordeling uit het algemene beheersplan (hoofdstuk 4).

4. IDENTIFICATIE ERFGOEDELEMENTEN

■ Hoge erfgoedwaarde	■ Indifferente erfgoedwaarde
■ Positieve erfgoedwaarde	■ Negatieve erfgoedwaarde

Onderdeel		Historische situatie	Huidige staat	Waarde	Verantwoording waarde en opmerkingen
Dakvorm		Zadeldak	Lessenaarsdak	Indifferent	De dakvorm is momenteel nauwelijks zichtbaar, maar was oorspronkelijk wel licht te zien. De huidige vorm is niet storend te beoordelen, maar wordt bij voorkeur wel aangepast naar de historische situatie.
Dakbedekking		Boomse pannen	Zinken roevendak		
Dakdoorbrekingen		Geen	Geen	Niet van toepassing	
Gevelopbouw	Kroonlijst	Geprofileerde houten kroonlijst op klossen boven een tandlijst	Eenvoudiger uitgewerkte geprofileerde houten kroonlijst zonder klossen en tandlijst	Negatief	Het ontbreken van de originele kroonlijst werkt storend voor het gevelensemble van de Schouwburgstraat.
	Cordonlijsten	Geprofileerde lijsten tussen de verschillende bouwlagen	Geprofileerde lijsten tussen de verschillende bouwlagen	Hoge	De cordonlijsten bakenen de bouwlagen af en zorgen voor de horizontaliteit van de gevelwand. Aangezien ze over de verschillende panden doorlopen vormen ze een beeldbepalend bindmiddel voor het gevelensemble.
Gevelafwerking	Eerste bouwlaag	Beschildeerde vlakke bepleistering, onderbroken door een geprofileerde cordonlijst	Onderaan: hoge plint in blauwe hardsteen Bovenaan: later aangebracht imitatie-bossage met schijnvoegen in pleisterwerk	Negatief	De later aangepaste eerste bouwlaag werkt storend voor het eertijds uniforme uitzicht van het gevelensemble.
	Overige bouwlagen	Beschildeerde vlakke bepleistering	Beschildeerde vlakke bepleistering	Hoog	De beschildeerde gevelbepleistering die bij elk pand terugkomt zorgt voor een uniform uitzicht van het gevelensemble.

Schrijnwerk	Eerste bouwlaag: drie houten paneeldeuren en straalvormige houten roeden in rondboog Overige bouwlagen: houten kruisvensters met roeden	Eerste bouwlaag: recent schrijnwerk Rechtse travee tweede bouwlaag: origineel houten venster met vervangen roeden Overige bouwlagen: recent houten schrijnwerk	Rechtse travee tweede bouwlaag: Hoog Overige: Negatief	Het nog authentieke raam in de rechtse travee van de tweede bouwlaag heeft een hoge erfgoedwaarde. De typologie en profilering van het overige schrijnwerk werkt storend op het historische geveluitzicht.
Balustrade	Gietijzeren balustrade aan het raam op de tweede bouwlaag	Gietijzeren balustrade aan het raam op de tweede bouwlaag, plaatselijk ontbrekende elementen	Hoog	De originele balustrades die in elke travee op de tweede bouwlaag aanwezig zijn, zijn beeldbepalend voor het uniforme uitzicht van het gevelensemble.

Dit hoofdstuk is een rechtstreekse vertaling van de visie en doelstellingen die opgenomen zijn in het algemene beheersplan (hoofdstuk 5).

5. OP TE WAARDEREN ELEMENTEN

1 Dak

2 Gevelbepleistering

3 Balustrades

4 Afwerking eerste bouwlaag

5 Schrijnwerk eerste bouwlaag

6 Plint

Kroonlijst 7

Ramen bovenste bouwlagen 8

Gevelverlichting 9

Publiciteit 10

Luifel 11

Windschermen 12

Verklaring op te waarderen elementen

1. Het dak boven de panden Schouwburgstraat 14, 16, 18/22, 24 en het gedeelte Koophandelsplein 18 dat tot het gevelscherp behoort, wordt gereconstrueerd naar de historische toestand. Oorspronkelijk was dit dak, zoals zichtbaar op historisch planmateriaal, opgevat als een zadeldak (steilere helling dan huidige toestand) met westelijk dakschild, gedekt met Boomse pannen. De historische toestand moet ook op lange termijn bewaard worden en gevrijwaard blijven van ophogingen.
2. De kleur van de bepleistering in de gevel moet worden aangepast naar de vooropgestelde kleurcode, meegegeven in hoofdstuk 6. Maatregelen.
3. Herstel van de balustrade waar historische onderdelen (pijlen, rozen, bogen, etc.) ontbreken.
4. De later aangebracht imitatie-bossage in de eerste bouwlaag dient vervangen te worden door een vlakke pleisterlaag, teneinde het historische onderscheid tussen middenrisaliet en overige geveltraveeën te herstellen.
5. Het huidige schrijnwerk in de eerste bouwlaag dient vervangen te worden door houten schrijnwerk naar historisch model en wordt geschilderd in de vooropgestelde kleur (zie hoofdstuk 6. Maatregelen).
6. De hardstenen plint is momenteel geschilderd, maar had oorspronkelijk geen afwerkingslaag. De schilderlaag dient daarom verwijderd te worden.
7. De houten kroonlijst bestond aanvankelijk uit een geprofileerde kroonlijst op klossen boven een tandlijst. Deze werd aangepast naar een kroonlijst met eenvoudiger profiel, zonder klossen en tandlijst. Deze verandering werkt storend voor het gevelbeeld van de Schouwburgstraat, dat elders wel de originele kroonlijst behield. De kroonlijst moet worden aangepast naar historisch model.
8. Het bestaande historische schrijnwerk in de rechtse travee van de tweede bouwlaag wordt gerestaureerd volgens oorspronkelijk model. Het overige huidige schrijnwerk dient vervangen te worden door houten schrijnwerk naar historisch model en wordt geschilderd in de vooropgestelde kleur (zie hoofdstuk 6. Maatregelen).

9. De individuele gevelverlichting is niet in overeenstemming met het Lichtplan van de stad Gent en dient bijgevolg verwijderd te worden. Ook de kabels die de gevel een slordig uitzicht geven dienen verwijderd te worden.
10. De gevelpubliciteit is momenteel niet uniform met de rest van het gevelscherp uitgevoerd en werkt daarom storend op het historische gevelbeeld. Ze wordt aangepast zodoende ze voldoet aan de bepalingen die opgenomen zijn in het algemeen beheersplan.
11. De huidige gevelbrede luifel dient vervangen te worden door luifels die zich binnen de gevelopeningen bevinden en niet uit het gevelvlak steken. Alle luifels in het gevelscherp worden uitgevoerd in dezelfde, uniforme kleur (zie hoofdstuk 6. Maatregelen).
12. De windschermen werken storend op het gevelbeeld en de ritmering van de gevelopeningen. Ze worden bij voorkeur verwijderd.

6. MAATREGELEN

De maatregelen worden opgesplitst in 'minimumingrepen' en 'ingrepen ter herstel van de historische situatie'. De wederkerende onderhoudswerken worden beschreven in het algemene beheersplan. Verdere informatie met betrekking tot de voormelde ingrepen kan eveneens geraadpleegd worden in het algemene beheersplan (Hoofdstuk 6, Opsomming en verantwoording beheersmaatregelen).

6.1. MINIMUMINGREPEN

Publiciteit

- De gevelreclame van Duvel en Rombouts op de eerste bouwlaag en de baniersteunen op de tweede bouwlaag worden verwijderd. Eventuele schade aan de onderliggende pleisterlaag wordt hersteld. Herstellingen en duidelijke kleurverschillen worden overschilderd in dezelfde kleur als de rest van de respectievelijke bouwlagen.
- De bepalingen omtrent zaakgebonden publiciteit zijn opgenomen in het algemeen beheersplan.

Verlichting

- De naar beneden gerichte spots op de cordonlijst tussen de eerste en tweede bouwlaag en de spots op de baniersteunen worden verwijderd. Eventuele schade aan de onderliggende pleisterlaag wordt hersteld. Herstellingen en duidelijke kleurverschillen worden overschilderd in dezelfde kleur als de rest van de respectievelijke bouwlagen.

Terrassen

- De luifel die over de twee traveeën doorloopt wordt verwijderd. Ze voldoet immers niet aan de bepalingen die opgenomen zijn in het algemene beheersplan. Eventuele schade aan de onderliggende pleisterlaag wordt hersteld. Herstellingen en duidelijke kleurverschillen worden overschilderd in dezelfde kleur als de rest van de respectievelijke bouwlagen.
- Windschermen worden verwijderd. Eventuele schade aan de gevel wordt hersteld. Herstellingen en duidelijke kleurverschillen worden overschilderd in dezelfde kleur als de rest van de respectievelijke bouwlagen.
- De bepalingen omtrent gevelluifels en terrassen zijn opgenomen in het algemeen beheersplan.

6.2. HERSTEL VAN DE HISTORISCHE SITUATIE

6.2.1. VOLUMETRIE

Dakvorm en -bedekking

- Als er werken uitgevoerd worden aan het dak, wordt het bestaande lage zinken dak samen met de daken van de panden Schouwburgstraat 14, 18/22, 24 en het gedeelte Koophandelsplein 18, vervangen door een zadeldak met westelijk afsluitend dakschild. De historische nokhoogte en dakhelling worden in dit nieuwe dak gereconstrueerd.
- Het vernieuwde dak wordt gedekt met rode Boomse pannen. Deze maatregel heeft tot doel om de eenheidsbebouwing te versterken.

Dakuitbouwen en dakvlakvensters

- Volgens de bepalingen, opgenomen in het algemene beheersplan, kan dit pand maximaal twee dakvlakvensters in het zuidelijke dakvlak hebben.

Gevelin- en uitsprongen

/

6.2.2. GEVELOPBOUW

Algemeen

- De originele gevelelementen met erfgoedwaarde blijven maximaal bewaard. Enkel onherstelbaar beschadigde elementen mogen vervangen worden door nieuwe elementen naar oorspronkelijk model.
- De gevel wordt in eenzelfde kleur geschilderd. Er wordt gebruik gemaakt van de volgende kleurcode: NCS S 0502-Y.

Kroonlijst

- De bestaande kroonlijst wordt verwijderd en vervangen door een geprofileerde houten kroonlijst op klossen boven een tandlijst zoals in de panden Schouwburgstraat 8, 10 en 12.
- De kroonlijst wordt geschilderd in de volgende kleurcode: NCS S 0502-Y.

Cordonlijsten

- De doorlopende cordonlijst op de eerste bouwlaag wordt hersteld naar oorspronkelijk model zoals in de panden Schouwburgstraat 6, 8, 10, 12 en 14.
- De cordonlijsten worden geschilderd in de volgende kleurcode: NCS S 0502-Y.

Eerste bouwlaag

- De recente imitatie-bossage op de eerste bouwlaag wordt verwijderd en vervangen door een vlakke bepleistering.
- De bepleistering wordt afgewerkt met een schilderlaag in de volgende kleurcode: NCS S 0502-Y.

Plint

- De oorspronkelijke hardstenen plint wordt ontdaan van afwerkingslagen, zonder het onderliggende hardstenen oppervlak te beschadigen.

Raamomlijstingen

- De raamomlijstingen worden geschilderd in de volgende kleurcode: NCS S 0502-Y.

Regenwaterafvoeren

/

6.2.3. BUITENSCHRIJNWERK

Standaardprofiel

- Het bestaande buitenschrijnwerk in de rechtse travée van de tweede bouwlaag wordt gerestaureerd naar historisch model. Het overige recente buitenschrijnwerk op de bovenste bouwlagen wordt integraal verwijderd.
- Het nieuwe buitenschrijnwerk zal uitgevoerd worden in hout volgens historische profilering. Deze is nog bewaard in het buitenschrijnwerk op de tweede en derde bouwlaag van Schouwburgstraat 6 en 14.
- Het glas in het historisch schrijnwerk kan vervangen worden door verdunde thermische beglazing. Een andere mogelijkheid is om te kiezen voor een thermisch isolerend achterzetraam.

- Specificaties voor dubbele beglazing:
 - Verdund dubbel glas met buitenblad in getrokken beglazing, maximale dikte 18 mm.
 - Kleur afstandshouders: wit.
 - De glasranden worden opgespoten met beglazingskit.
- Het houten buitenschrijnwerk wordt geschilderd in een witte kleur met de volgende kleurcode: NCS S 0603-Y20R.

Schrijnwerk eerste bouwlaag

- Het recente buitenschrijnwerk op de eerste bouwlaag wordt integraal verwijderd.
- Het nieuwe buitenschrijnwerk zal uitgevoerd worden in hout volgens historische profilering: rondbogig schrijnwerk met vier straalvormige roeden in het bovenlicht en vierdelig rechthoekig schrijnwerk met houten borstwering onderaan. Als voorbeeld wordt verwezen naar het recent vernieuwde schrijnwerk op de eerste bouwlaag van Schouwburgstraat 4.
- Het houten buitenschrijnwerk wordt geschilderd in een witte kleur met de volgende kleurcode: NCS S 0603-Y20R.

Balustrades tweede bouwlaag

- De historische balustrades blijven integraal behouden.
- Ze worden afgewerkt met een roestwerende verflaag in een bronsgroene kleur met de volgende kleurcode: RAL 9005.

6.3. SAMENVATTENDE TABELLEN

SCHOUWBURGSTRAAT 16

	Vrijgesteld van toelating	Termijn	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag
MINIMUM INGEPEN						
PUBLICITEIT						
Gevelpubliciteit 'Duvel' en 'Rombouts' en baniersteunen worden verwijderd	x	nvt				
Eventuele schade aan pleisterlaag herstellen	x	nvt	Herstellingen en kleurverschillen in zelfde kleur als gevel			
VERLICHTING						
Spots op cordonlijst en baniersteunen worden verwijderd	x	nvt				
Eventuele schade aan pleisterlaag herstellen	x	nvt	Herstellingen en kleurverschillen in zelfde kleur als gevel			
TERRASSEN						
De luifel, die over twee traveeën loopt, wordt verwijderd	x	nvt				
Windschermen worden verwijderd	x	nvt				
Eventuele schade aan pleisterlaag herstellen	x	nvt	Herstellingen en kleurverschillen in zelfde kleur als gevel			
INGEPEN IVM HET HERSTEL VAN DE HISTORISCHE SITUATIE						
VOLUMETRIE						
DAKVORM EN -BEDEKKING						
De historische nokhoogte en dakhelling worden gereconstrueerd		nvt	samen met Schouwburgstraat 16, 18/22, 24 en Koophandelsplein 18			
Dakbedekking veranderen naar rode Boomse pannen		nvt	Indien het bestaande dak vernieuwd moet worden			
GEVELOPBOUW						
ALGEMEEN						
Gevels schilderen in kleur, NCS S 0502-Y	x	nvt				
KROONLIJST						
Kroonlijst verwijderen en vervangen door geprofileerde houten kroonlijst op klossen boven een tandlijst		nvt	Naar oorspronkelijk model, zie Schouwburgstraat 8, 10 en 12			
Kroonlijst schilderen in kleur, NCS S 0502-Y	x	nvt				
CORDONLIJSTEN						
Herstellen van doorlopende cordonlijst op de eerste bouwlaag		nvt	Naar oorspronkelijk model, zie Schouwburgstraat 6, 8, 10, 12 en 14			
Cordonlijsten schilderen in kleur, NCS S 0502-Y	x	nvt				
EERSTE BOUWLAAG						
Recente imitatie-bossage verwijderen en vervangen door vlakke bepleistering		nvt				
Bepleistering schilderen in kleur, NCS S 0502-Y	x	nvt				
PLINT						
Oorspronkelijke hardstenen plint ontdoen van afwerkingslagen		nvt	Zonder hardstenen oppervlak te beschadigen			

SCHOUWBURGSTRAAT 16

	Vrijgesteld van toelating	Termijn	Opmerkingen	Datum uitvoering	Uitvoerder	Bedrag
RAAMOMLIJSTINGEN						
Raamomlijstingen schilderen in kleur, NCS S 0502-Y	x	nvt				
BUITENSCHRIJNWERK						
STANDAARDPROFIEL						
Verwijderen bestaande buitenschrijnwerk		nvt	Indien het bestaande schrijnwerk vernieuwd moet worden			
Plaatsen van nieuw houten buitenschrijnwerk		nvt	Naar historisch model, zie typedetails			
Historisch glas vervangen door verdunde thermische beglazing of thermisch isolerend achterzetraam plaatsen		nvt				
Buitenschrijnwerk schilderen in kleur, NCS S 0603-Y20R	x	nvt				
SCHRIJNWERK EERSTE BOUWLAAG						
Verwijderen bestaande buitenschrijnwerk		nvt				
Plaatsen van nieuw buitenschrijnwerk		nvt	Volgens voorschriften uit beheersplan (Hoofdstuk 6.1.2.3.)			
Buitenschrijnwerk schilderen in kleur, NCS S 0603-Y20R	x	nvt				
BALUSTRADES TWEEDE BOUWLAAG						
Balustrades afwerken met zwarte verflaag in kleur, RAL 9005	x	nvt	Roestwerend verfsysteem			